

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-262

21.3.2024

Watercircles Forsikring ASA

Lystbåt/fiskebåt

Synkeskade— erstatningsoppgjør for tresnekke.

Sikredes snekke sank 23.6.23, og sikrede meldte skade på båten med motor m.m. til foretaket under sin kaskoforsikring. Basert på skaderapport fra takstmann E. la foretaket til grunn at båten sank fordi den ikke var sjødyktig og tilbød erstatning for motor med kr 10 000 etter fradrag for kr 5 000 i egenandel. Sikrede var uenig i at båten ikke var sjødyktig og viste til uttalelse fra verksted B om at "Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!". Han krevde erstattet kr 46 437 for skadene på motoren, båten og tilhørende utstyr, herunder kr 2 500 for transport. Sikrede bemerket bl.a. at bergingsfirma A, som foretaket hadde engasjert, ikke hadde utført nødvendig førstehjelp etter at båten ble hevet, og at det medførte merkostnader til utbedring. Foretaket fastholdt sitt tilbud og påpekte at kravet oversteg motorens verdi, at reparasjonen ikke var godkjent på forhånd og ikke dekket av forsikringen. Foretaket viste videre til at det ikke dekket førstehjelp o.l. når det oversteg nevnte verdi, samt at tilbudet skulle være godt nok for å kjøpe tilsvarende motor. Vedrørende transportutgiftene viste foretaket til at det ikke dekket videretransport for reparasjon av en båt det vurderte som kondemnabel. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 31 437

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning etter skade på båt.

Sikrede meldte 23.6.23 til foretaket at hans snekke sank under fortøyning ved privat brygge. Hele båten var da under vann. Den ble satt på vannet en uke før for å trutne, og deretter flyttet til egen fortøyningsplass, der den sank i løpet av det neste døgnet.

Snekken var en Grensen Sjøkte 21 med motor (Saab, 10hk) og var forsikret med forsikringssum på kr 100 000.

Ifølge kaskovilkårene pkt. 4.3 omfattet forsikringen "skade som er en følge av at fartøyet har vært utsatt for sammenstøt, kantring, synking eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning". Dekningen hadde ifølge pkt. 4.4.1 unntak for "den del av skaden som skyldes materialtretthet, feilmontering, råte, korrosjon eller annen tæring. Dog erstattes følgeskaden dersom årsaken til skaden faller inn under pkt 4.1 - 4.3".

Vilkårene pkt. 4.4.9 fastslo videre at forsikringen ikke gjaldt "skade på motor alene, med mindre skaden er en følge av brann, lynnedslag, eksplosjon, tyveri, hærverk, sammenstøt, eller at skroget også har vært utsatt for kantring, eller synking eller ved brudd på rigg eller det er angitt i forsikringsbeviset". For oppgjør anga pkt. 7.2.1 følgende:

[...] Kan skaden repareres, erstattes reparasjonsomkostningene. Er det etter Selskapets mening ikke lønnsomt å reparere de enkelte deler, skiftes de med likeverdige, - eller i det alt vesentlige likeverdige -,

deler. Hvis reparasjonen skjer ved innsetting av nye deler, og de utskiftede deler er forringet som følge av tidligere ikke utbedrede skader, slitasje, gradvis forringelse, korrosjon, konstruksjonsfeil, materialfeil e.l. gjør Selskapet et skønnsmessig fradrag for forbedringen. [.....]

Foretaket tok kontakt med takstmann E. for å iverksette opptak av båten/førstehjelp. Båten ble tatt opp fra vannet av bergingsfirma A og spylt og tømt for vann, men etter det ble førstehjelpen stoppet fordi det ville koste mer enn verdien av motoren. Skaderapporten fra takstmann E. utarbeidet etter besiktigelse 27.6.23 anga at "Hele båten har vært helt under i saltvann", at "Motor og elektriske komponenter er skadet", og at "Det har ikke blitt tatt førstehjelp pga. båten anses ikke som sjødyktig da det er nevnt at det er mye råte og lekkasjer i skrog under vannlinje". Fra rapportens "Konklusjon" hitsettes:

Søndag ettermiddag 26.06 da båten var blitt hevet, kontaktet ..bergingsfirma A... meg ang om det skulle i igangsettes førstehjelp på motor etter berging noe som ansås som unødvendig å da heller ikke ble utført. Sjekket raskt opp hva antatt verdi ut ifra dagens marked +-15000,- på slike snekker.

Besiktiget 27.06 for å se etter synkeårsak, det ble ikke avdekket klart hvor båten tar inn mest vann, men det er mange dårlige bordganger og råte som gir vanninntrenging.

Det dypper fortsatt flere plasser vann ut av båten mellom bordganger.

Båten anses som lite sjødyktig eller ikke sjødyktig pga skrogets tilstand under vannlinjen.

Ror innfestning (flyndre) er løs fra kjøll og råtten.

F.sum på kr 100.000,- anses som urimelig høy.

Legger ved en god del bilder som taler for båtens tilstand

Foretaket dekket 28.6.23 utgiftene til bergingsfirma A for berging, men avsto for øvrig dekning av skaden med henvisning til takstmannens vurdering og forsikringsvilkårene. Foretaket endret deretter avgjørelsen og utbetalte kr 10 000 etter fradrag for en egenandel på kr 5 000 basert på verdivurderingen fra takstmann E.

Sikrede opplyste til foretaket 22.8.23 at han som avtalt hadde flyttet båten til båtverksted B, som hadde fått start på motoren og sett på hva som skulle til for å få båten opp å gå igjen. Han hadde fått en faktura på transport på kr 2 500. Han bemerket at verksted B sin fagmann på trebåt var av en helt annen oppfatning av båtens tilstand enn takstmann E. Sikrede viste videre til en uttalelse mottatt samme dag fra verksted B hvor det sto:

Hei ..., da har vi som avtalt utført førstehjelp på motoren din etter at den var under vann i slutten av juni. Reagerer på at dette ikke ble utført av firmaet som hevet båten, det er elementært at man redder motoren med en gang den kommer ut av vannet. Motoren stod fast men med litt kløkt og erfaring fikk vi løsnet den og startet opp, arbeidet ble derfor mer omfattende enn hvis første firma hadde gjort dette i juni.

Førstehjelp og oppstart motor:

Arbeidstimer 8 a'925+mvh	kr 9250
Diesel 40 liter a' 23kr	kr 920
Motorolje 8 liter a' kr120	kr 960
Nytt dieselfilter kr 370	kr 370
Totalt for førstehjelp/oppstart	kr 11.500 ,-

Videre arbeid som trengs som følge av skaden:

Ny startmotor kr 3600 +mva	kr 4500
Ny Dynamo kr 2700 +mva	kr 3375
Ny tenningslås kr 370 +mva	kr 463
Nytt batteri kr 1200 +mva	kr 1500
Diverse elektrisk for å legge opp nytt til alt av motor, lanterner osv ca kr 2000	
Estimert arbeidstid for å fullføre denne jobben er ca 6 timer a' 925 +mva kr 6974	
Totalt kr 18812	

Førstehjelp og bytte alt elektrisk blir da estimert til kr 30312.

I tillegg er det en skade på flyndra etter havariet så denne må lages ny i eik og tilpasses, ca kr 5000 + mva.

Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!

Sikrede fremsatte 7.9.23 krav på kr 46 437 for skadene på motoren, båten og tilhørende utstyr. I tillegg krevde han erstattet tiljer som hadde flytt av gårde. Kravet ble dokumentert med faktura av 1.9.23 fra båtverksted B på kr 43 329, kvittering av 6.9.23 på kr 608 for flaggstang/båtflagg og faktura av 24.8.23 på kr 2 500 for transport av båten.

Foretaket informerte sikrede 3.10.23 om at hans krav oversteg verdien på motoren, at reparasjonen ikke var godkjent av foretaket på forhånd og ikke dekket av forsikringen, samt at det fastholdt tidligere tilbud på kr 15 000 med fradrag for egenandelen på kr 5 000.

Sikrede var uenig og begrunnet det 6.10.23 bl.a. med at:

Når båt gikk ned 23.06.23 var det to lensepumper koblet til hvert sitt separate batteri. Det ene batteriet gikk tomt og flotøren på den andre lensepumpa streiket.

Under hevingen - hvor dere valgte ...bergingsfirmaet A... fikk jeg beskjed om at motor skulle kjøres gjennom så fort den var oppe av saltvannet. Dette skjedde ikke og båten ble stående på land i flere dager uten at jeg ble informert. Dette medførte økte kostnader til utbedring som jeg mener er deres feil. Det innebar at dynamo og starter ble helt ødelagt og måtte erstattes.

Dere hadde en takstmann som skrev i sin rapport: "Det har ikke blitt tatt førstehjelp pga båten anses ikke som sjødyktig da det er nevnt at det er mye råte og lekkasjer i skrog under vannlinje."

Takstmannen uttaler videre at etter besiktigelse dagen etter at "det drypper fortsatt flere plasser vann ut av båten mellom bordganger" - konklusjonen til takstmann er at dette taler for at båten ikke er tett, mens jeg mener det viser at båten faktisk har holdt på vannet i såpass lang tid på land taler for at den er ganske tett. En trebåt så tidlig på sesongen, som nettopp er sjøsatt, er aldri helt tett. Det er jo derfor man har lensepumper.

Han legger også ved et bilde av at minuskabel på batteri var tvinnnet/teipet til batteri - det stemmer ikke! Det som har skjedd er at det har vært strøm på batteriet når den har gått under vann og at strømmen på batteriet har tæret opp batteripolen.

Etter veldig mye frem og tilbake med Watercircles får jeg flyttet båten til ...verksted B... Det er en profesjonell aktør på dette, i motsetning til ..bergingsfirmaet A...

De utførte den førstehjelpen som ...bergingsfirmaet A... ikke gjorde. ...Verksted B... uttaler:

Reagerer på at dette ikke ble utført av firmaet som hevet båten, det er elementært at man redder motoren med en gang den kommer ut av vannet. Motoren stod fast, men med litt kløkt og erfaring fikk vi løsnet den og startet opp, arbeidet ble derfor mer omfattende enn hvis første firma hadde gjort dette i juni.

(...) Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!

Jeg kan virkelig ikke forstå at dere undrar dere å utbetale oppgjøret for jobben som er gjort. Jeg har jo betalt forsikringen på denne båten i 23 år, uten at dere har reagert på forsikringssummen, når det først skjer noe så er det første dere gjør er å leie inn et bilfirma for å spare penger, samt en takstmann som tydeligvis ikke er kjent med hverken trebåter eller batteri.

Båten ble satt ut fra vinteropplag av ..Å.. som jobber på S... Båt... og han stiller seg - i likhet med ...verksted B... - uforstående til at båten ikke blir ansett som sjødyktig. Etter sjøsettingen hos ...verksted B... har jeg brukt båten mye på sensommeren - uten problemer av noe art.

Jeg ber dere derfor om å revurdere avgjørelsen deres om å ikke utbetale kostnadene i forbindelse med skadene på båt/motor. [.....]

Foretaket avslo 10.10.23 ytterligere erstatning med følgende begrunnelse:

Som tidligere nevnt kan vi ikke reparere en båtmotor for over kr 40.000,- når verdien på den er langt lavere. Vi dekker heller ikke førstehjelp etc. når denne også overstiger verdien. Vi har gitt deg ett tilbud på verdien av å kjøpe tilsvarende motor.

Prisen på nett på nyere motorer ligger under kostnaden for reparasjonen, vårt tilbud skal være godt nok for å kjøpe tilsvarende motor.

Sikrede krever fullt oppgjør på kr 46 437 og hevder foretaket er ansvarlig for at det ikke ble gjennomført nødvendig førstehjelp. Dette førte til merkostnader til utbedring av sjektas skader, og det var foretaket som engasjerte bergingsfirma A.

Sikrede bestrider at båten ikke var sjødyktig og anfører at han ikke opplevde noe uvanlig i forhold til vanlig trutning av en tresjette da han kjørte den dagen før. Båten var vedlikeholdt, det var byttet bord og utført omklinking av bunn hos et båtbyggeri for over kr 40 000, byttet dekk bak for to år siden og utbedret fiskekum og motorlokk. Verksted B utførte førstehjelp og oppstart av motor til tross for at motoren da hadde rustet hos bergingsfirma A. Verksted B reagerte på førstehjelpen som var gitt og uttalte at "Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!".

Sikrede viser til at forsikringssummen for båt og motor var kr 100 000. Det vil påløpe merkostnader til montering ved kjøp av ny motor, og ved en annen type motor, vil det påløpe kostnader for å bytte/tilpasse propellaksling osv. i tillegg. Det vil uansett påløpe kostnader til ny lensepumpe, batteri og motorolje. Sikrede er enig i at motoren ikke er verdt mye mer enn kr 10 000–15 000, men påpeker at selve båten er forsikret, og at den er ubrukelig uten en fungerende motor. Han presiserer at kravet ikke bare gjelder skade på motoren, men også ødelagte ledninger, batteri, skade på båt, deler som har flytt av gårde, frakt av båt til båtverkstedet m.m.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar og anfører at det er utbetalt erstatning i tråd med verdien på motoren som er skadet. Grensen for dekkede reparasjonsutgifter er motorens verdi. Kaskoforsikringen dekker synskader, men ikke båtenes råteskader, jf. unntaket i vilkårspkt. 4.4.1. Foretaket har basert tilbudet på verdien satt av takstmann E. og representerer båtenes reelle verdi før den ble skadet.

Foretaket har dekket opptak av båten. Videretransport for reparasjon av en kondemnabel båt er ikke omfattet av forsikringen. Tiljer er en del av båten, og ikke ekstraustyr, og derfor omfattet av takstmannens verdifastsettelse, men foretaket vil erstatte kr 608 for flagg.

Foretaket anfører at det er vanskelig å forholde seg til båtverkstedets korte, udokumenterte postulat om at "Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!". Det vil være kostnadskrevende å få båten sjødyktig, et absolutt minimum er at alt treverk under vannlinjen skiftes ut, dvs. en kostnad som langt vil overstige båtenes verdi på maks kr 15 000, jf. uttalelse fra sakkyndig E. 23.6.23 om at "Båten anses som lite sjødyktig eller ikke sjødyktig pga skrogets tilstand under vannlinjen".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Sikredes forsikring omfatter:

4.3 Kaskoforsikring

som gjelder skade som er nevnt under pkt 4.2 og dessuten

- skade som er en følge av at fartøyet har vært utsatt for sammenstøt, kantring, synking eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning.
- skade på rigg ved brudd og følgene av dette.
- skade på fartøy og tilbehør som har inntruffet under transport forårsaket av en tilfeldig, plutselig ytre påvirkning.

4.4 Forsikringen omfatter ikke

4.4.1 den del av skaden som skyldes materialtretthet, feilmontering, råte, korrosjon eller annen tæring. Dog erstattes følgeskaden dersom årsaken til skaden faller inn under pkt 4.1 - 4.3.

[....]

4.4.9 skade på motor alene, med mindre skaden er en følge av brann, lynnedslag, eksplosjon, tyveri, hæververk, sammenstøt, eller at skroget også har vært utsatt for kantring, eller synking eller ved brudd på rigg eller det er angitt i forsikringsbeviset. [.....]

[.....]

5 Endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

[.....]

5.2.1 Sikkerhetsforskrift vedlikehold/bruk/tilsyn/transport/opplag

- Fartøyet skal være konstruert, utstyrt og vedlikeholdt i forhold til hvorledes den anvendes.

[....]

- Fartøyet skal, når den ikke er i bruk, være forsvarlig fortøyet. Det skal føres forsvarlig tilsyn med det, dets tilbehør og fortøyninger og det skal holdes lens.

[.....]

7.2 Oppgjørsregler ved reparasjon

7.2.1 Selskapet vil søke å erstatte skaden på den mest miljøvennlige måten. Kan skaden repareres, erstattes reparasjonsomkostningene. Er det etter Selskapets mening ikke lønnsomt å reparere de enkelte deler, skiftes de med likeverdige, - eller i det alt vesentlige likeverdige -, deler. Hvis reparasjonen skjer ved innsetting av nye deler, og de utskiftede deler er forringet som følge av tidligere ikke utbedrede skader, slitasje, gradvis forringelse, korrosjon, konstruksjonsfeil, materialfeil e.l. gjør Selskapet et skjønnsmessig fradrag for forbedringen. [.....]

Nemnda forstår saken slik at foretaket har utbetalt erstatning basert på en verdivurdering foretatt av takstmann E. Erstatningen utgjør kr 10 000 etter fradrag for egenandel på kr 5 000. I tillegg har det bekreftet at det vil dekke flagg med kr 608.

Sikrede krever et tillegg på kr 46 437 for skadene på motoren, båten og tilhørende utstyr og dessuten erstattet tiljer som fløt vekk. Utgiftene er dokumentert ved faktura av 1.9.23 fra båtverksted B på kr 43 329, kvittering av 6.9.23 på kr 608 for flaggstang/båtflagg og faktura av 24.8.23 på kr 2 500 for transport av båten.

Takstmann E. uttaler i takstrapporten at båten ikke var "sjødyktig pga skrogets tilstand under vannlinjen". Nemnda forstår rapporten slik at han mener dette var årsaken til at båten sank. Takstrapporten er vedlagt bilder av båten som viser tydelige råteskader, med takstmannens kommentarer at "Vann trenger ut gjennom flere dårlige bordganger", "Vann trenger fortsatt ut i fremkant av ror og innfesting", og at "Tydelig dårlig tetting mot bunnstokk, nederste bordgang er svekket av råte".

Sikrede bestrider at båten ikke var sjødyktig og viser til uttalelse fra båtverksted B 22.8.23 om at "Båten er ellers i god stand og har mange år igjen på vannet!".

Nemnda kan ikke se at denne uttalelsen er et tilstrekkelig grunnlag for å imøtegå takstrapporten fra takstmann E., hvor det er konkludert med at båten ikke var sjødyktig. Uttalelsen fra båtverksted B sier ingenting om årsaken til at båten sank, som er det sentrale spørsmålet i saken. Sikrede synes å anføre at skaden på båten/motoren ikke ville oppstått om berging/førstehjelp hadde blitt utført raskere, men denne anførselen sier ingenting om årsaken til at båten sank.

Nemnda mener det ut fra den fremlagte dokumentasjonen må legges til grunn at båten sank fordi den ikke var sjødyktig, og at dette skyldes forhold som omfattes unntaket i pkt. 4.4.1 for "den del av skaden som skyldes materialtretthet, ..., råde, korrosjon eller annen tæring". Dette betyr at skadene på selve båten med tilhørende deler ikke er dekket av forsikringen.

Forsikringen omfatter imidlertid ifølge pkt. 4.4.1 "følgeskaden dersom årsaken til skaden faller inn under pkt 4.1 - 4.3". Nemnda forstår dette slik at forsikringen omfatter skaden på motoren, og også flaggstang/båtflagg og batteriet, som er krevet erstattet med kr 1 500. For motorens del følger dette også av pkt. 4.4.9.

Vilkårene pkt. 7.2.1 angir at dersom foretaket vurderer at det ikke er lønnsomt med reparasjon, skal vedkommende del skiftes med en likeverdig – eller i det alt vesentlige likeverdig del.

Foretaket tilbyr erstatning med kr 15 000 før egenandel basert på takstmann E.s skaderapport og bestrider at motoren er mer verdt.

Sikrede anfører at han ved kjøp av en motor som foreslått av foretaket, vil få utgifter knyttet til merarbeidet som vil påløpe ved installasjon av ny motor. Han anfører videre at det er ødelagte ledninger, batteri, lensepumper osv. som omfattet av forsikringen, samt at dynamo og starter kunne vært reddet om bergingsfirma A hadde gjort jobben sin.

Forsikringsvilkårene gir ikke dekning for merarbeid knyttet til montering o.l. Sikrede har heller ikke sannsynliggjort at han har krav på mer i erstatningen fra foretaket for dekning av skadene på motoren og batteriet enn det foretaket allerede har utbetalt, dvs. kr 10 000 etter fradrag for egenandelen. Sikrede opplyser i klagen at han er enig i at motoren ikke er verdt mye mer enn kr 10 000–15 000, og nemnda antar at dynamo og starter omfattes av det. Lensepumpene og tiljer anses derimot å være tilbehør til båten og faller inn under unntaket i pkt. 4.4.1.

Sikrede krever dekning for utgifter til transport av båten med kr 2 500. Foretaket viser til at det har dekket opptak av båten, men ikke dekker videretransport for reparasjon, fordi båten er kondemnabel. Nemnda mener at når skadene på båten er unntatt fra dekning, kan foretaket heller ikke være ansvarlig for transportutgifter knyttet til en reparasjon.

Ut fra dette er foretakets oppgjør i saken, kr 10 000 etter fradrag for egenandel på kr 5 000, korrekt. Sikrede vil dessuten få utbetalt kr 608 for utgifter til nytt flagg.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).